

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIMUISTIO VUODEN 2010 VÄLITILINPÄÄTÖKSESTÄ

Kaupungin talouden tilaa on parantanut arvioitua parempi tulojen kertymä. Heinäkuun lopun tietojen perusteella ennuste vuoden 2010 alijäämäksi on -7 miljoonaa euroa kun vielä talousarviota laadittaessa arvio oli -25 miljoonaa euroa. Verotuloja kertyi lähes 65 % koko vuoden arvioidusta kertymästä. Toimintatuottoja saatiin 64 % arvioidusta. Toimintatuotoissa näkyy erityisesti Oulun Energian liikevaihdon kasvu. Myös muiden ulkoisten liikelaitosten liikevaihdot ovat arvioitua paremmat.

Toimintamenojen kasvu on noin 4 %:n tasoa, joten tavoitteena olevaan vain 2,7 %:n kasvutasoon ei päästä. Hallintokuntien menot olivat talousarviomäärärahojen mukaisia lukuun ottamatta sosiaali- ja terveystoiminta ja opetustoiminta. Sosiaali- ja terveystoimi esittää 6,9 miljoonan euron ja opetustoimi 0,6 miljoonan euron korotuksia menomäärärahoihin.

Toiminnan tilan tarkastelua vaikeuttaa se, että kaupunkistrategian tavoitteiden ja myös sosiaali- ja terveystoimen toiminnallisten tavoitteiden toteumasta raportoidaan välitilinpäätöksessä vain osittain. Tiedot saadaan vasta tilinpäätöksessä. Hoito- ja palvelutakuutavoitteiden toteuma raportoidaan kuitenkin kattavasti. Useat niistä eivät ole toteutuneet. Muut hallintokunnat ja myös liikelaitokset arvioivat pääosin toteuttavansa niille asetetut toiminnalliset tavoitteet.

Kaupungin talous

Tulot

Verotulojen kertymä **31.7. tilanteessa** oli 294,5 miljoonaa euroa. Se oli 64,4 % talousarviossa arvioidusta. Kunnallisveron kertymä oli 67,6 % arvioidusta ja yhteisöveron 71,6 % arvioidusta. Kertymä oli 2,9 %, noin 8 miljoonaa euroa korkeampi kuin edellisen vuoden vastaavana ajankohtana. Siitä puuttuu lähes kokonaan kiinteistöveron osuus (arvio 24 miljoonan euroa), joka kannetaan loppuvuoden aikana. Vuoden 2010 kunnallisveroa korotettiin yhdellä prosenttiyksiköllä. Kiinteistöverolain uudistuksesta johtuen yleistä asuinkiinteistön veroprosenttia korotettiin lain mukaiselle uudelle alarajalle ja samoin samoin vakinaisten ja muiden asuinrakennusten veroa 0,10 prosenttiyksiköllä.

Valtionosuuksia oli saatu 31.7. mennessä 78,4 miljoonaa euroa, mikä on 58,3 % arvioidusta. Se on noin 20 %, 13 miljoonaa euroa enemmän kuin viime vuonna. Valtionosuus sisältää 4 miljoonaa euroa valtionosuuksien uudistuksesta johtuvaa esi- ja perusopetukseen liittyvää kotikuntakorvausta.

Kaupungin toimintatuotot olivat 218,8 miljoonaa euroa, mikä oli 64 % arvioiduista tuotoista ja noin 20 % (36,7 miljoonaa euroa) enemmän kuin viime vuonna vastaavana ajankohtana. Toimintatuotoissa näkyy erityisesti energian arvioitua suurempi liikevaihto. Tietoja liikelaitosten taloudesta on esitetty tarkemmin sivuilla 6-9. Myös peruskunnan toimintatuotot olivat arvioitua suuremmat, toteuma oli 59 % talousarviossa arvioidusta. Tuotot olivat 8,2 % (12,8 miljoonaa euroa) korkeammat kuin edellisen vuoden vastaavana ajankohtana. Kaikki hallintokunnat arvioivat toimintatuottoja kertyvän enemmän kuin talousarviota laadittaessa oli arvioitu. Useita maksuja ja taksoja korotettiin vuoden aikana.

Menot

Hallintokuntien toimintamenot pysyvät välitilinpäätöksessä esitettyjen arvioiden mukaan talousarvion mukaisina lukuun ottamatta sosiaali- ja terveystointa sekä opetustointa. Sosiaali- ja terveystoimen tilaaja arvioi menomäärärahojensa ylitysten vaikutusten olevan yhteensä 6,9 miljoonaa euroa ja opetustoimi 0,6 miljoonaa euroa.

Sosiaali- ja terveystoimen tuottaja arvioi toimintakatteen jäävän 2,8 miljoonaa euroa alijäämäiseksi, tavoitteena on 0-toimintakate. Muista nettoyksiköistä Tietomaa ja Teknisen keskuksen joukkoliikenteen nettoyksikkö arvioivat, että ne eivät pääse 0-katteeseen. Liikelaitosten tulosarvioita on käsitelty sivuilla 6-9.

Kaupungin toimintamenojen kasvu oli heinäkuun lopussa 3,9 %. Keskushallinto on esittänyt arvion, että koko vuonna menojen kasvu on 4 %:n tasoa. Toiminnan ja talouden kehittämissuunnitelmassa on tavoitteeksi asetettu 2,7 %:n toimintamenojen kasvu. Kasvu on toteutunut talousarviota korkeampana. Talousarvio oli laadittu 3,2 %:n menojen kasvulle. Viime vuosina kasvu on ollut 6-7 %:n tasoa. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että menojen kasvun taittuminen johtuu yleisestä taloudellisesta tilanteesta ja yksittäisistä menojen leikkauspäätöksistä. Merkittäviä rakenneratkaisuja ei ole vielä tehty.

Investoinnit

Peruskunnan investointimäärärahojen käyttöasteeksi heinäkuun lopussa on välitilinpäätöksessä ilmoitettu 38,3 %. Tilauksia ja sopimuksia on tehty kuitenkin niin, että investointimäärärahojen voi arvioida tulevan käytetyksi. Liikelaitoksissa suurimmat investointiohjelmat ovat Tilakeskuksella, Energialla ja Satamalla. Koko kaupungin investointiohjelman arvo oli talousarviota hyväksyttäessä noin 140 miljoonaa euroa. Merkittävin muutos tähän on Energian alunperin 40,3 miljoonan euron investointimäärärahan alentaminen noin 20 miljoonalla eurolla. Alennus johtui jätteenpolttolaitoksen rahoitusratkaisusta.

Tilakeskuksen antaman tiedon mukaan noin 40 miljoonan euron erillisinvestointien ohjelma toteutuu niin, että käyttämättä jää noin 3,5 miljoonaa euroa. Suurimmat poikkeamat vuodelle 2010 budjetoiduista määrärahoista ovat teknisten virastojen hankkeeseen vuodelle 2010 budjetoidusta käyttämättä jäävä noin 1,7 miljoonaa euroa ja Metsokankaan päiväkotihankkeesta 0,8 miljoonaa euroa. Syynä teknisten virastojen talon rakennustyön aloituksen viivästymiseen olivat urakoitsijan talvirakentamiseen ja aikataulun hallintaan liittyvät ongelmat. Metsokankaan päiväkodin rakennustöiden aloitusta on siirretty vuodelle eli kevääseen 2011. Siirto johtui suunnittelutyölle tarvittavasta ajasta ja suunnittelun kilpailutusprosessin vaatimasta ajasta. Pohjarakennustöitä ei myöskään haluttu ajoittaa talviaikaan.

Oulun Energia liikelaitoksen muutettu investointibudjetti vuodelle 2010 on 22,8 miljoonaa euroa. Tästä on käytetty heinäkuun loppuun mennessä vain 8,3 miljoonaa euroa. Pääosa on mennyt vuosittaisiin voimalaitosten ja verkoston rakennus- ja kunnossapitoinvestointeihin. Jätteenpolttolaitoksen koneiden ja laitteiden hankinnat on päätetty tehdä leasing-rahoituksella. Oulun Sataman investointeihin oli budjetoitu 3,4 miljoonaa euroa. Tästä on heinäkuun loppuun mennessä käytetty 0,4 miljoonaa euroa. Satama raportoi, että Nuotasaaren laiturin saneeraus ja Länsilaiturin alueen rakentaminen toteutetaan suunnitellusti, sen sijaan Vihreäsaaren bulk-laiturin 0,3 miljoonan euron muutoksia ei toteuteta vuonna 2010.

Kaupungin investoinnit toteutuvat pääosin suunnitelmien mukaisesti. Alkuperäistä 140 miljoonan euron investointiohjelman tasoa alentaa noin 20 miljoonalla eurolla jätteenpolttolaitoksen leasingrahoitus päätös. Investointeja toteutunee vuoden 2010 loppuun mennessä selvästi yli 100 miljoonan euron arvosta. Vuonna 2009 investointeihin käytettiin 144 miljoonaa euroa.

Investointien tilanne ja arvioitua parempi tulokehitys ovat johtaneet siihen, että lainakanta nousee tänä vuonna vain 37 miljoonalla eurolla. Tämä tarkoittaa sitä, että vuoden lopussa lainakanta olisi noin 204 miljoonaa euroa. Talousarviossa oli varauduttu noin 264 miljoonan euron lainakantaan.

Väestökehitys

Kaupungin väestömäärä on kasvanut 1.1.-1.8.2010 välisenä aikana 0,5 %, mikä tarkoittaa 739 henkilöä. Eniten eli 2 % (245 henkilöä) kasvoi alle 6 -vuotiaitten määrä. Toiseksi eniten eli 1,9 % (151 henkilöä) kasvoi 75 vuotta ja sitä vanhempien määrä. Myös 65–74 -vuotiaitten määrä kasvoi, kasvu oli 1,3 % (236 henkilöä). Samoissa ikäluokissa oli eniten kasvua myös viime vuonna.

Kaupunkistrategian toteutuminen

Vuoden 2010 aikana on jo toteutettu useita merkittäviä kaupunkistrategian edellyttämiä toimia ja kehityshankkeita ja näin luotu edellytyksiä tavoitteiden toteutumiselle. Toimien eteneminen on kuitenkin eri syistä myös keskeytynyt tai viivästynyt. Esimerkkeinä tällaisista ovat omahoitopalvelujen laajeneminen, hyvinvointiohjelman laatiminen, palvelujen tuotantotavan monipuolistuminen ja työaikajärjestelmien kehittäminen.

Heinäkuun lopun toteumatietojen perusteella näyttää siltä, että useita tärkeitä kaupunkistrategiaan sisältyviä vuoden 2010 tavoitteita ei saavuteta. Useiden tavoitteiden toteuttamista edistävät elokuussa 2010 kaupunginvaltuustossa hyväksytyihin Oulun uusi palvelumalli 2020 ja omistajapoliittiset linjaukset –asiakirjoihin perustuvat konkreettiset päätökset.

Välitilinpäätöksessä on esitetty sekä tiivistelmä että kaikki tavoitteet kattava raportointi kaupunkistrategian tavoitteiden toteutumisesta. Kuten raportoinnissa todetaan, useista tavoitteista ei toteumatietoa ole käytettävissä. Tilastotiedot työpaikkojen ja yritysten määristä sekä useat muutkin tiedot ovat useita vuosia jäljessä. Strategian toteutumisen raportoinnissa ei niistä ole esitetty arvioita.

Hallintokunnat

Sosiaali- ja terveystoimi, tilaaja

Talous

Sosiaali- ja terveystalokunta esittää menomäärärahojen ylitystarpeen olevan yhteensä 6,9 miljoonan euroa ja tulomäärärahojen 2,5 miljoonan euroa.

Tulomäärärahojen 3 miljoonan korotustarve kohdistuu omaan toimintaan. Korotustarpeesta voidaan kattaa 0,5 miljoonaa euroa alentamalla lakisääteisten tulojen määrärahaa.

Menomäärärahojen korotustarve koostuu oman toiminnan 4 miljoonan euron ylitysennusteesta ja lakisääteisten menojen 3,4 miljoonan euron ylitysennusteesta. Korotustarpeesta voidaan kattaa 0,3 miljoonaa eurolla alentamalla erikoissairaanhoidon osoitettua määrärahaa ja samoin 0,3 miljoonaa euroa siirrolla irtaimen käyttöomaisuuden määrärahasta. Suurimmat korotustapeet ovat päivähoidossa (kotihoidon tuki ja kasvanut päivähoidon kysyntä) sekä terveydenhuollon tarvikehankinnoissa ja hoitajien vastaanottotoiminnoissa.

Toiminnalliset tavoitteet

Tilaaaja ilmoittaa raportoivansa toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta vasta tilinpäätöksessä lukuun ottamatta hoito- ja palvelutakuutavoitteiden toteutumista, jotka on raportoitu välitilinpäätöksessä.

Hoito- ja palvelutakuutavoitteiden toteutuminen

Hoitotakuu	Toteuma 31.7.2010 tilanteessa
Avoterveydenhuolto	Toteutui
Erikoislääkäripalvelut (oma)	Toteutui
Suun terveydenhuolto - kiireellinen - ei-kiireellinen	Toteutui Ei toteutunut , jonotusaika keskimäärin 7 kk (494 potilasta)
Mielenterveyspalvelut	Ei toteutunut - 6 kk:n hoitotakuurajan ylittäneitä 29 asiakasta, keskimääräinen hoitoon jonotusaika 41 vrk - Nuorten 3 kk:n hoitotakuurajan ylittäneitä oli 13 ja keskimääräinen hoitoon jonotusaika oli 29 vrk - Kiireettömän hoitotarpeen arvion aloitus toteutui 3 viikon määräajan sisällä 83 %:lla asiakkaista
Päihdepalvelut	Toteutui
Palvelutakuu	
Sosiaalipalvelujen (aikuissosiaalityö) tarpeen arviointi	Toteutui
Sosiaalipalvelujen (vanhustyö) tarpeen arviointi	Ei toteutunut , palvelutarpeen arviointi toteutui 85 %:lle asiakkaista 7 arkipäivän määräajassa
Toimeentulotuki - kiireellinen - ei-kiireellinen	Toteutui Ei toteutunut , kirjallisten toimeentulohakemusten käsittely keskimäärin 7,5 arkipäivää, palvelutakuuajassa käsitelty 34 % hakemuksista (tavoite 7 arkipäivää)
Lastensuojeluilmoitusten käsittely (kiireellinen palvelu ja tilannearvio)	Toteutui
Lastensuojelutarpeen selvitys	Ei toteutunut , lastensuojelutarpeen arvioinnissa käsittelyaika keskimäärin 5 kk (määräaika 3 kk)
Vammaispalvelut	Toteutui
Päivähoitopalvelut - järjestämisvelvollisuus ja palvelutakuu	Toteutui

Tilaaaja on esittänyt menojen ylitystarpeen olevan yhteensä 6,9 miljoonaa euroa ja tulojen 2,5 miljoonaa euroa. Yhteenlasketut korotustarpeet ovat 7,5 miljoonaa euroa, mutta siitä 0,6 miljoonaa euroa voidaan kattaa sosiaali- ja terveystoimen sisäisillä talousarviomuutoksilla. Sitovuustasojen välisistä siirroista päättää kaupunginvaltuusto.

Kirjallisten toimeentulotukihakemusten käsittelyn, aikuissosiaalityön palvelutarpeen arvioinnin ja lastensuojelutarpeen selvityksen palvelutakuutavoitteet eivät toteutuneet heinäkuun lopussa. Samat palvelutakuutavoitteet eivät toteutuneet myöskään vuonna 2009. Nyt myös mielenterveys-

palvelujen hoitotakuutavoitteet ja suun terveydenhuollon ei-kiireellisen hoidon hoitotakuutavoitteet eivät ole toteutuneet.

Sosiaali- ja terveystoimi, tuottaja

Tuottaja arvioi, että sille asetetut taloustavoitteet eivät toteudu. Heinäkuun lopun tilanteen perusteella vuoden 2010 toimintakate jää 2,8 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Talousarviotavoitteena on 0-toimintakate. Vuonna 2009 toimintakate oli -2,2 miljoonaa euroa. Tuottajan toiminnalle on asetettu 2 %:n tuottavuuden kasvutavoite yhteensä vuosille 2008–2010. Tuottavuus ei ole toistaiseksi parantunut, menot/asiakas –tunnusluku osoittaa 1,1 %:n tasoista menojen kasvua.

Myöskään tuottajalle asetetut toiminnalliset tavoitteet eivät ole täysin toteutuneet. Avohoitopainotteisuuden ja kevyempien palveluiden osuuden raportoidaan lisääntyneen. Sen sijaan sähköisten palvelujen käyttöönotto ei ole edennyt tavoitteen mukaisesti ja myöskään henkilöstöä koskevat tavoitteet eivät ole toteutuneet heinäkuun loppuun mennessä. Hoito- ja palvelutakuutavoitteet ovat samat kuin tilaajalla ja niiden toteumat on todettu edellä.

Tuottaja raportoi välitilinpäätöksessään palvelujen kysynnän kasvua mielen-terveyspalveluiden avo- ja laitoshoidossa, maahanmuuttajapalveluissa, kirjallisessa toimeentulotuessa, kehitysvammaisten osapäivätoiminnassa, avoterveydenhuollossa, suun terveydenhuollossa ja säännöllisessä kotihoidossa. Tilaaja- ja tuottajayksiköt ovat valmisteelleet palveluiden kysyntään perustuvia muutoksia keskinäiseen sopimukseensa, muutosten kokonaisarvo on 2,4 miljoonaa euroa. Edellä esitetyssä -2,8 miljoonan euron toimintakate-ennusteessa on jo otettu huomioon yhteensä 2,4 miljoonan euron arvoiset sopimusmuutokset.

Tuottaja arvioi, että vuoden 2010 toimintakate on 2,8 miljoonaa euroa alijäämäinen. Arviossa on otettu jo huomioon 2,4 miljoonan euron arvoiset sopimusmuutokset tilaajan kanssa. Tavoitteena on 0-toimintakate. Toiminnan tuottavuus ei ole parantunut. Tuottaja on selvästi jäljessä myös toiminnallisten tavoitteidensa toteuttamisessa.

Opetustoimi

Opetustoimi raportoi toteuttavansa talousarviossa asetetut toiminnalliset tavoitteet vuoden loppuun mennessä, mutta toimintatulo- ja menomäärärahat ylittyvät. Tulojen 0,3 miljoonaa euron ylitysarvion opetustoimi selvittää johtuvan perusopetuksen ryhmien pienentämiseen liittyvistä tuista. Arvio menomäärärahojen ylityksestä on 0,6 miljoonaa euroa. Ylitystarve on opetustoimen mukaan muodostunut edellä mainitusta myös tuloja lisäävästä perusopetuksen ryhmien pienentämisen kustannuksista sekä maksuista muille kunnille oululaisista oppilaista ja Kaakkurin alueen siivouskustannusten noususta. Opetustoimi tuo esille myös riskin palkkamäärärahojen ylityksestä. Opetustoimi ei pysynyt talousarviossa myöskään vuosina 2008 ja 2009, jolloin opetustoimi ilmoitti ylitysten syyksi henkilöstömenot. Opetustoimen toimintamenot ovat 31.7. tilanteessa 1,8 miljoonaa euroa korkeammat kuin vuotta aiemmin. Tulot ovat 0,5 miljoonaa euroa korkeammat.

Opetustoimi arvioi menomäärärahojen ylittyvän 0,6 miljoonaa euroa ja tulomäärärahojen 0,3 miljoonaa euroa. Menomäärärahat ylittyivät myös vuosina 2008 ja 2009. Opetustoimi arvioi toteuttavansa talousarvioon sisältyvät toiminnalliset tavoitteet.

Tekninen toimi

Teknisen toimen tulot ylittivät 2,2 miljoonaa euroa maanvuokratulojen ja maanmyyntivoittojen budjetoitua suuremman kertymän vuoksi. Menojen arvioidaan alittuvan 1,5 miljoonaa euroa eläkemenojen arvioidua pienemmän toteuman vuoksi.

Joukkoliikennenettoyksikön cityliikenteen saama 50 %:n valtionavustus päättyy, ja 135 000 euron meno katetaan sisäisesti kaupunginhallituksen 3.5.2010 tekemän päätöksen mukaisesti. Maanhankintainvestointeihin tarvitaan 0,5 miljoonan euron lisämääräraha, joka rahoitetaan muiden investointimäärärahojen säästöillä.

Muut hallintokunnat

Nuorisotoimi, liikuntatoimi, kulttuuritoimi ja rakennusvalvonta raportoivat pääosin toteuttavansa niille talousarviossa asetetut toiminnalliset tavoitteet. Keskushallinto raportoi toimista, jotka liittyvät sille asetettujen kaupunkistrategiaa tukevien tavoitteiden toteuttamiseen. Useiden tavoitteiden toteumatiedot saadaan vasta tilinpäätöksessä.

Liikelaitokset

Liikelaitosten talous

LIKELAITOS	Liikevaihto 1000 € TA 2010 ¹⁾	Liikevaihto, 1000 €		Muutos %	Yli-/alijäämä, 1000 €	
		31.7.2010	31.7.2009		31.7.2010	31.7.2009
Oulun Energia	172 719	116 329	92 051	26,4	14 306	3 132
Oulun Vesi	22 935	13 408	13 055	2,7	1 316	1 793
Oulun Satama	5 231	3 556	3 006	18,3	950	529
Oulun Jätehuolto	9 150	5 507	5 113	7,7	582	265
Nallikari liikelaitos	1 155	767	761	0,8	163	121
Oulun Työterveys	5 567	3 312	3 091	7,1	-4	-160
Oulun Tietotekniikka	13 144	8 113	7 926	2,4	1 116	868
Oulun Serviisi	22 194	12 434	12 583	-1,2	-1 311	-1 030
Oulun tekninen liikelaitos	50 800	26 843	28 586	-6,1	-2 288	-1 530
Oulun Tilakeskus	68 407	39 579	39 001	1,5	8 694	7 869
Oulun Konttori	13 625	8 187	8 229	-0,5	892	797
Oulun elinkeinoliikelaitos	275	275			170	
Oulu-Koillismaan pelastuslaitos	18 813	10 995	10 639	3,3	80	-199
Oulun seudun yrityspalvelukeskus	1 657	848	1 020	-16,9	114	-244
Oulun seudun ympäristötoimi	3 949	2 281	2 281	0,0	265	342
YHTEENSÄ	409 621	252 434	227 342	11,0	25 045	12 553

Taulukossa näkyy uutena Oulun elinkeinoliikelaitos.

¹⁾ Johtokuntien päättämien käyttösuunnitelmien mukaisina

Energiakonserni

Oulun Energia raportoi sekä liikelaitoksena että energiakonsernina. Liikelaitoksen johtokunta on toukokuussa päivittänyt liikelaitoksen ja konsernin vuoden 2010 talousarvion. Talouden näkymät ovat paremmat edelliseen vuoteen verrattuna, ja konsernille asetetut toiminnan ja talouden tavoitteet ovat pääosin toteutumassa. Koko konsernin liikevaihto oli 137,6 miljoonaa euroa, 67 % budjetoidusta. Tilikauden ylijäämä oli 16,5 miljoonaa euroa, 142 % budjetoidusta. Liikevaihto on kasvanut 24,5 % ja ylijäämä lähes viisinkertaistunut edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Tässä muistiossa vertailutietona on käytetty tarkistettua talousarviota, kun välitilinpäätösraportissa on näkyvissä alkuperäinen talousarvio.

Oulun Energia liikelaitoksen päivitetystä talousarviossa käyttökulujen ennakoitaan pienenevän ja liikevaihdon hieman kasvavan alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Tilikauden ylijäämä on 13,5 miljoonaa euroa alkuperäisen 6,3 miljoonan euron sijasta. Jätteenpolttolaitoksen toteuttaminen leasingrahoituksella vähentää kuluvan vuoden investointimenoja 20,3 miljoonaa euroa ja lisää leasingvastuita. Toteutuneet investoinnit 8,3 miljoonaa euroa olivat 36 % tarkistetusta talousarviosta. Suurin osa investoinneista kohdistui vuosittaiseen voimalaitosten ja verkoston rakentamiseen ja kunnossapitoon.

Tarkistetun budjetin mukaisesta liikevaihdosta oli heinäkuun lopussa toteutunut 116,3 miljoonaa euroa, 67 %. Koko vuoden 23,4 miljoonan euron liikeylijäämätavoite oli jo toteutunut, ja tilikauden ylijäämä 14,3 miljoonaa euroa oli yli nelinkertainen edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden. Sitovaksi tavoitteeksi asetettu 10 %:n korotus kaukolämmön energiamaksuun on tehty 1.1.2010 lukien.

Oulun Sähkönmyynti Oy:n myyntimäärät kasvoivat 4,6 % edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden. Budjetoitu liikevaihto on 98 miljoonaa euroa, ja siitä oli 31.7. toteutunut 62 miljoonaa euroa (63 %). Tulos ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja oli -6,1 miljoonaa euroa, ja yhtiö ennakoii koko vuoden tuloksesta tappiollista, vaikka vuoden viimeisestä neljänneksestä odotetaankin voitollista. Pakkasjakson aiheuttama sähkön lisähankinta oli yhtiön mukaan erittäin kallista, eikä kuluja voitu siirtää myyntihintoihin.

Oulun Energia Siirto ja Jakelu Oy:n liikevaihto oli heinäkuun lopussa 17,7 miljoonaa euroa, 57 % budjetoidusta ja lähes viidenneksen suurempi kuin vuotta aiemmin. Tulos ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja oli 5,4 miljoonaa euroa. Yhtiö ennakoii, että budjetoitu tulos toteutuu.

Kaupunginvaltuusto päätti 23.8.2010 Siirto ja Jakelu Oy:n jakautumisesta vuoden 2011 alusta lukien kahteen yhtiöön, verkkotoimintaa harjoittavaan Oulun Energia Siirto ja Jakelu Oy:öön ja perustettavaan urakointiyhtiöön.

Turveruukki Oy raportoi, että alkuvuosi on toteutunut turpeen toimitusten määrän ja tulojen suhteen suunniteltua paremmin. Kesän 2010 tuotannolla ja ylivuotisella varastolla voidaan turvata pääosa asiakastoimituksista.

Liikevaihto oli heinäkuun lopussa 14,0 miljoonaa euroa, 65 % budjetoidusta, ja tulos ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja oli 1,5 miljoonaa euroa. Turveruukki arvioi, että loppuvuosi toteutuu suunnitellulla tavalla, ja koko vuoden tulos tulee olemaan selkeästi voitollinen.

Muut liikelaitokset

Oulun Serviisin liikevaihto oli 12,4 miljoonaa euroa, 56 % budjetoidusta. Liikevaihdon supistumista edellisestä vuodesta selittää konsernin ulkopuolisen myynnin vähentyminen. Alkuvuosi oli alijäämäinen 1,3 miljoonaa euroa, ja arvio koko vuoden tuloksesta on 0,98 miljoonaa euroa alijäämäinen kuten talousarvioon on kirjattu.

Serviisi raportoi tuottavuuden parantuneen 0,2 miljoonaa euroa, kun koko vuoden tavoite on 0,5 miljoonaa euroa. Toisaalta eläkekulut ovat nousseet 0,6 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

Kaupunginvaltuusto korotti liikelaitoksen peruspääomaa 2,3 miljoonalla eurolla 14.6.2010. Taseen oma pääoma oli heinäkuun lopussa 5 000 euroa.

Teknisen liikelaitoksen toteutunut liikevaihto oli 26,8 miljoonaa euroa, 53 % budjetoidusta. Se pieneni 1,7 miljoonaa euroa (6,1 %) edellisen vuoden heinäkuun loppuun verrattuna. Alijäämä oli 2,3 miljoonaa euroa, se puolestaan kasvoi 0,8 miljoonaa euroa (49,5 %) edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden. Koko vuoden tuloksesta ennakoidaan tässä vaiheessa 0,6 miljoonaa alijäämäistä, kun talousarvion alijäämä on 0,1 miljoonaa euroa.

Välitilinpäätösraportoinnin mukaan liikevaihdon pienenemistä selittävät tilaajan kanssa sovitut säästötoimet ja sosiaali- ja terveystoimen tuotteiden hankinnan siirtyminen osittain pois keskusvarastolta.

Liikelaitos ennustaa toteuttavansa 1,5 miljoonan euron tuottavuustavoitteen ja 0,3 miljoonan euron tuloutustavoitteen.

Nallikari liikelaitoksen yöpymisvuorokausien määrä alkuvuonna oli noin 49 000, 65 % koko vuoden tavoitteesta ja noin 4 % enemmän kuin edellisen vuoden vastaavana ajankohtana. Liikevaihto 0,8 miljoonaa euroa oli hieman suurempi kuin vuosi sitten. Tilikauden ylijäämä oli 0,16 miljoonaa euroa. Ympäri vuorokautisen sisämajoituksen vuotuisen käyttöasteen arvioidaan jäävän tavoitteena olevasta 73 prosentista, ja koko vuoden tuloksesta ennakoidaan alijäämäistä.

Kaupunginvaltuusto korotti liikelaitoksen peruspääomaa 0,25 miljoonalla eurolla 14.6.2010.

Alkuvuonna tapahtunut talouden elpyminen näkyy lähes kaikkien ulkoisten liikelaitosten talouden toteutumassa. Niiden yhteenlaskettu liikevaihto oli heinäkuun lopussa 25,6 miljoonaa euroa (22,4 %) suurempi ja yhteenlaskettu ylijäämä 11,5 miljoonaa euroa (196,5 %) suurempi kuin vuotta aiemmin. Molemmista on Oulun Energia liikelaitoksen osuus yli 90 %. Oulun Energia, Oulun Vesi ja Oulun Jätehuolto ovat korottaneet hintojaan kuluvalle vuodelle.

Sisäisten liikelaitosten yhteenlaskettu liikevaihto oli 0,9 miljoonaa euroa pienempi ja yhteenlaskettu ylijäämä 0,3 miljoonaa euroa suurempi kuin vuotta aiemmin, kun uutta elinkeinoliikelaitosta ei oteta vertailussa huomioon. Serviisin ja Teknisen liikelaitoksen liikevaihdot eivät ole alkuvuonna kehittyneet odotetusti.

Valtuusto asetti talousarviossa euromääräisen **tuottavuustavoitteen** Konttorille, Tietotekniikalle, Serviisille ja Tekniselle liikelaitokselle. Kaikki ovat raportoineet tavoitteen toteutumisesta heinäkuun lopun tilanteen mukaisesti, ja Konttori, Tietotekniikka ja Tekninen liikelaitos ennakoivat tavoitteen toteutuvan kokonaisuudessaan. Serviisi ei ole raportissaan antanut ennustetta.

Kaikkien liikelaitosten **tuloutustavoitteet** ovat yhteensä 33,35 miljoonaa euroa, siitä Oulun Energian osuus 20,95 miljoonaa euroa. Kaikki liikelaitokset arvioivat pystyvänsä toteuttamaan tuloutustavoitteensa, mutta Serviisi, Tekninen liikelaitos ja Nallikari ennakoivat alijäämäistä tulosta. **Hintoja** koskevat sitovat tavoitteet ovat toteutuneet

Alkuvuonna liikelaitosten **lainoitustarve** on ollut arvioitua pienempi, mitä selittävät jätteenpolttolaitoksen rahoitusratkaisu, liikelaitosten investointien painottuminen loppuvuoteen sekä budjetoitua paremmat tulokset. Kaupunginvaltuusto on päättänyt yhteensä 46,8

miljoonan euron enimmäislainamäärästä liikelaitoksille, ja siitä on Tilakeskus nostanut 5,0 miljoonaa euroa.

Tytäryhtiöt

Energiayhtiöiden tilaa on käsitelty edellä Energia-konsernin yhteydessä.

Sivakka-konserni raportoi, että vuokra-asuntojen markkinatilanne on hieman parantunut alkuvuonna, asuntojen käyttöaste parantui 1,2 prosenttiyksikköä ja oli 97,3%. Myös vaihtuvuus pienentyi ja oli 29 % (viime vuonna 32 %). Sivakka on aikaistanut muutamia perusparannuksia taloustilanteen ja valtion suhdanneavustusten vuoksi. Sivakka-yhtiöiden taloudessa ei ole merkittäviä muutoksia.

Kaupungin kiinteistöyhtiöiden taloudessa ja toiminnassa ei ole erityisiä esille otettavia tapahtumia tai asioita lukuun ottamatta Kiinteistö Oy Puolukkariviä, jonka talouden tila ja maksuvalmius ovat hyvin heikkoja. Valtiokonttori hylkää lainojen akordihakemuksen, ja loppuvuoden aikana on tehtävä päätös yhtiön toiminnan jatkosta.

Oulun Aikuiskoulutuskeskus raportoi toiminnan volyymin kasvaneen alkuvuoden aikana. Työvoimakoulutus on kasvattanut osuuttaan ja sen myötä opiskelijatyöpäivien määrä on kasvanut noin 21 %. Opiskelijamäärä on sen sijaan laskenut. Lasku johtuu henkilöstökoulutuksen vähentymisestä. Aikuiskoulutuskeskus arvioi, että se pääsee liikevaihtotavoitteensa, mutta tulostavoitteeseen (0,87 miljoonaa euroa) pääsemistä se pitää epävarmana.

Tarkastuslautakunta otti vuoden 2009 arviointikertomuksessaan esille tarpeen tehdä päätöksiä aikuiskoulutuksen järjestämisestä. Yksi syy kiirehtiä näitä omistajapoliittisia linjauksia ovat toimitilatarpeet. Aikuiskoulutuskeskus raportoi joutuneensa vuokraamaan tiloja useasta eri kohteesta lisääntyneen koulutusvolyymin vuoksi.

Oulun Pysäköinti Oy raportoi pysäköintitalojen käyttöasteen olleen hyvä. Liiketilojen vuokrausta häiritsi Vanhan paloaseman tulipalo. Taloudellisia menetyksiä palosta ei kuitenkaan aiheutunut, koska vakuutukset korvasivat sekä kiinteistövahingot että vuokratuottojen alenemisen. Katupysäköinnin mittarit ovat siirtyneet Tekniseltä keskukselta Pysäköinnin omistukseen ja uudistettaviksi. Yhtiö raportoi, että se saavuttaa sille asetetut tavoitteet. Yhtiön liiketuloksen oli ennakoitu olevan tappiollinen (-0,1 miljoonaa euroa) jo budjettia laadittaessa. Yhtiö on peruskorjannut Vanhan Paloaseman kiinteistön vuosien 2008 ja 2009 aikana.

Raportointi valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisesta ei edelleenkään ole täsmällistä. Useimmat tytäryhtiöt eivät raportoi lainkaan valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisesta, vaikka muutoin raportoivatkin toiminnastaan ja taloudestaan. Keskushallinnon raportointiohjeessa yhtiöitä on nimenomaisesti ohjattu raportoimaan valtuuston talousarviossa tytäryhtiöille asettamien tavoitteiden toteutumisesta.

Tytäryhtiöiden toiminnassa ja taloudessa ei ole alkuvuoden ajalta erityisiä esille otettavia tapahtumia tai muutoksia lukuun ottamatta pientä kiinteistöyhtiö Puolukkariviä, jonka talouden tila ja maksuvalmius ovat erittäin heikkoja.

Kaupungin omistajapoliittiset linjaukset –asiakirja on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 23.8. Useiden tytäryhtiöiden kehittämisessä päästään etenemään, kun omistajapoliittisiin linjauksiin perustuvia konkreettisia päätöksiä on tehty.